Пражкият клуб

КЛУБЪТ Е БИЛ, Е, И ЩЕ БЪДЕ ВИНАГИ ВОДЕЩ В БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ОРГАНИЗАЦИЯ! ЗАЩО? ПЪРВО, ЗАЩОТО СЕ НАМИРА В СТОЛИЦАТА НА ЧЕХИЯ. ВТОРО, ЗАЩОТО СТОЛИЧНИЯТ ГРАД ВИНАГИ ПРИВЛИЧА ПОВЕЧЕ ХОРА. И ТРЕТО, НО НЕ НА ПОСЛЕДНО МЯСТО – ПРАЖКИЯТ КЛУБ, ПРЪВ СРЕД МНОГОБРОЙНИТЕ КЛУБОВЕ В СТРАНАТА, СЕ СДОБИВА СЪС СВОЙ ДОМ!
КАК СТАВА ТОВА?:

КАМЪКЪТ НА РАЗДОРА

В началото на седемдесетте години, Методий Иванов – Попа научава, че след смъртта на българския инженер Никола Георгиев, къщата му на улица „Америцка“ 28 остава в наследство на негови роднини, които живеят в София. Той запознава с този факт българския посланик Владимир Виденов. Посланикът и председателят на Пражкия клуб – Мерзианов – му дават правомощия да издири наследниците и да прове-

Българския дом

де преговори за купуване на сградата. Методий Иванов заминава за България и запознава с фактите Министъра на външните работи – Иван Башев. Той проучва ситуацията, изисква и получава информация от чешките власти за българите в Чехия и решава, че домът трябва да се купи за нуждите на българите в Прага и страната. На 14. 6. 1971 г. сградата е закупена срещу 25 000 крони, стойността на една гарсониера в Бургас, включително и други разходи в размер на 12 000 крони. Сградата става собственост на Българската държава и Българското посолство в Прага я предоставя за ползване на Пражкия клуб с цел да бъде превърната в Дом на българите.

От есента на 1971 г. започва „ ходене по мъките“. Първо : как да се преместят шестте семейства, живеещи по това време в сградата. По този въпрос добра работа свършва българският коняк и домакинът на Дома – Стоян Радуков. С пословичната си упоритост той успява да извоюва от Градския съвет на Прага жилища за всички наематели.

Следват проблемите около самата сграда. От самото начало е ясно, че за да отговаря на целта, за която е купена и за да се превърне от жилищна в обществена, ще бъде необходим основен ремонт. Също така ясно е, че Клубът не разполага със средства. Основна роля тук изиграва голямото строително предприятие „Конструктива“, в което работят много членове на Пражкия клуб, на първо място инж. Антон Стамболийски и строителният техник Пирин Цоков. Инж. Рудолф Кубичка, генерален директор на „Конструктива“ и Вацлав Вотик, директор на Шести строителен завод, дават съгласието си да се помогне. Днес вече можем да кажем истината, а тя е, че работници, главно българи, са отклонявани от обектите и насочвани към ремонта; по същия начин са отклонявани и материали. За ръководител на строежа е определен Антон Стамболийски. Плановете са изготвени от починалия вече български архитект Иван Ципоранов. Технически изпълнител и помощник на инж. Антон Стамболийски е Пирин Цоков.

Първият етап от ремонта е извършен през 1972–1973 г. Започва се с преустройството на помещенията в хотелски стаи, за да може сградата да се издържа. На последния, пети етаж, са обособени три големи стаи с общ санитарен възел. Останалите две помещения, с тавански прозорци към двора, се ползват за склад и работилница.

Ремонтът е изпълнен в рекордно кратък срок. Активно помагат и българските студенти, организирани от колегата си Димитър Христов. За да се отвори в Дома място за класическа българска механа, от мазето на къщата са изхвърлени десетки тонове пръст и смет.

В бр.2/1998 г. на сп. „Роден глас“ Вацлав Вотик говори за ентусиазма на българи и чехи по време на ремонта. Също така споменава, че много българи с нищо не помагат, но вдъхновено критикуват, „съветват“ и „мътят водата“. Същите тези хора след това представят това свое „участие в строежа“ като голяма заслуга за създаването на Дома.

В края на 1985 г. за директор на Дома е назначен Димитър Христов, а домакин, управител и снабдител е Негрен Павлов. По това време започва вторият етап на ремонтните дейности, който продължава пет години – от 1985 до 1990 г. Променя се фасадата, фасадните прозорци в партера и входната врата. Стаите са снабдени със санитарни възли. Сменя се цялото обзавеждане на стаите, хотелът е боядисан, а тапетите – сменени. Отваря се рецепция и класическо фоайе. Подовата настилка грейва, след като е сложен мрамор. Подобрява се проветряването в механата. Ремонтът протича, без да бъде прекъсвана стопанската дейност.

През 2001–2002 г. протича последният, трети етап на ремонта. Фирма AVE подменя покрива и освежава интериора. Неугледните ту-

Председателят Антон Стамболийски, заместник-председателят Добри Иринков и консулът Димитър Митев

Димитър Христов подписва договор за сътрудничество с представител на общинския съвет на Прага 2

Събрание на Пражкия клуб

Сътрудничеството с Българското училище

Антон Стамболийски връчва паметен плакет за всеотдайна дейност на Веселин Василев

Българистите Сава Хержман, Злата Куфнерова и Мария Бублова в Българския дом

ристически стаи на последния етаж добиват подходящ вид и са снабдени със самостоятелни санитарни възли. В кухнята е инсталирана класическа климатизация и е купено ново оборудване, в съответствие с европейските норми за хигиена и санитарен контрол.

След безбройни ремонти, най-после всичко се легализира и сградата получава Акт 16.

За да бъде отделена стопанската от основната, културно-просветната дейност, през 1993 г. е подписан договор с фирма AVE. Няколко години по-късно Мариола Иванова поема грижата за механата. По този начин Управителният съвет на Пражкия клуб се занимава само с културно-просветна дейност.

Празник в Българския дом

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ДЕЙНОСТ

Разполагайки с материална база и приходи от провежданата стопанска дейност, Пражкият клуб има възможност да развива широка културно-просветна дейност. Провеждат се чествания на традиционни празници, юбилеи, курсове за изучаване на български език, беседи, посветени на актуални и текущи проблеми, събори, срещи, седянки, вечеринки и др.

След включването на българското малцинство сред официално признатите в Чехия, някои изяви са подкрепени финансово от Пражкото кметство. Сред тях на първо място е „Прага – сърцето на народите“; ежегодно провежданите Дни на българската култура; участието във футболния турнир на малцинствата и вечерите на кораба „Тайнство“ на братя Форман.

Управителният съвет провежда редовно своите заседания. Редовно се провеждат организационни и изборни събрания, съставът на новоизбраното ръководство се съобщава...? на Чешкото министерство на вътрешните работи и на Държавната агенция за българите в чужбина – в България.

На заседание на Управителния съвет на Пражкия клуб през 1992 г. се взема решение за издаването на Информационен бюлетин „Информ“, който да запознава членовете с най-важните задачи и мероприятия, провеждани от Българския клуб.

СЪТРУДНИЧЕСТВА

На първо място е сътрудничеството с Българското посолство в Прага. По времето на „дипломата“ Мартин Томов, което продължи цели шест години, преживяхме труден период. Неговото желание да унищожи Българската организация и Пражкия клуб, и да лансира Сдруженията, създадени с негова подкрепа, не успя само, защото не отстъпихме. Отношенията ни с Посолството днес са съвсем различни. Работим заедно, получаваме необходимата подкрепа и съвети, особено при реализацията на по-значими проекти.

С Българския културен институт сътрудничеството винаги е било на ниво. Това важи и днес, въпреки че Институтът не разполага с финансовите възможности от миналото и изявите не са така мащабни. Но Клубовете в отделните градове активно съдействат за реализацията на изявите му.

Най-ползотворно е сътрудничеството с Българското училище „Д-р Петър Берон“. През 1990 г. е подписан договор, според който то става колективен член на Клуба. През 2003 г. Пражкият клуб финансира подновяването на подовата настилка във физкултурния салон и подписва Договор за съвместното му използване по предварителна заявка в неучебно време. Също така съдейства за оборудването на компютърната зала. През 2009 г. Клубът снабдява танцова група „Лира“ с нови костюми. Понастоящем планира създаването на „Школа по танци“ за по-малките ученици. Съвместно се честват Рождество Христово, Деня на детето, Деня на българската култура и славянска писменост, Деня на будителите и др.

С останалите Български сдружения отношенията са различни. Сдружение „Заедно“ информира Пражкия клуб за всички свои изяви и Клубът с желание откликва и присъства на повечето от тях. Сдружение „Българска беседа“ се обръща към Клуба за съвет и подкрепа при организирането на повечето от изявите си. Много добре работим и с Българското културно-просветно сдружение в Бърно, което изпраща репортажи за списание „Роден глас“. Всяка пролет организираме съвместно Събора в Микулчице.

Съвсем различни са отношенията с алтернативното сдружение „Св. Св. Кирил и Методий“ и с „Възраждане“. Какво ще стане с първото след смъртта на неговия председател Йордан Балуров, е под въпрос. Комуникацията с „Възраждане“ е нулева.

Предложението ни към Сдруженията е да създадем Асоциация на българските формации в Чехия. Целите ни са еднакви, работим за една и съща идея, бихме могли да си помагаме. За съжаление – отклик няма. Но ние сме търпеливи и сме сигурни, че един ден и това ще стане.

През тази година най-важната задача е да отпразнуваме достойно 130-та годишнина от началото на българското организирано движение в Чехия. ■